

UTENOS AUKŠTAKALNIO PRADINĖS MOKYKLOS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos etikos kodeksas – dokumentas, apibrėžiantis Utenos Aukštakalnio pradinės mokyklos (toliau – Mokyklos) pedagogų etiško elgesio normas, vertybines nuostatas ir reglamentuojantis tarpusavio santykius.
2. Kodeksas papildo pedagogų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR švietimo įstatyme, Mokyklos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.
4. Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.
5. Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.
6. Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeltas prieštaringas bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris neigiamai veikia bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.
7. Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.
8. Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.
9. Interesų konfliktas – situacija, kai pedagogas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.
10. Privatus pedagogo interesas – turtinis arba neturtinis pedagogo suinteresuotumas.
11. Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.
12. Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.
13. Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS

PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

14. Užtikrinti, kad visų Mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.
15. Padėti pedagogams geriau suprasti, puoselėti svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, pilietinę atsakomybę.
16. Apsaugoti Mokyklos bendruomenės narius nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens orumui ir prestižui.

IV SKYRIUS

PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI

17. Pedagogai savo veikloje vadovaujami šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais:
 - 17.1. Pagarbos principas – pedagogas pripažįsta, kad bendravimas su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais šeimos ir mokyklos bendruomenės nariais grindžiamas asmens orumo ir nelygstamos vertės pripažinimu bei pasitikėjimu, taip kuriant saugią, atvirą, savivertę ir kūrybiškumą skatinančią atmosferą;
 - 17.2. Teisingumo principas - pedagogas pripažįsta mokinių ugdymosi poreikių įvairovę, atsižvelgia į kiekvieno mokinio socialinės, kultūrinės aplinkos ypatumus ir yra nešališkas vertindamas kiekvieno mokinio pasiekimus ir pažangą, ugdymosi poreikius, mokinių ar jų grupių dalyvavimą bendruomenės gyvenime, spręsdamas konfliktus;
 - 17.3. Žmogaus teisių pripažinimo principas – pedagogas nepažeidžia mokinio teisių ir teisėtų interesų, vadovaujasi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis ir siekia, kad socialiniai, rasiniai, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos jo elgesiui profesinėje veikloje;
 - 17.4. Atsakomybės principas - pedagogas veikia kaip profesionalas, nuolat tobulina savo profesines kompetencijas, reikalingas siekiant kokybiškai atlikti pedagoginį darbą – ugdyti remiantis kiekvieno mokinio gebėjimais, ugdymosi poreikiais ir polinkiais;
 - 17.5. Sąžiningumo principas – pedagogas teikia teisingą informaciją apie savo patirtį, profesinę padėtį ir kompetenciją, savo profesinėje veikloje sąžiningai naudoja išteklius, vadovaujasi mokyklos vidaus tvarkos taisyklėmis, nepiktnaudžiauja nei savo padėtimi, nei mokinio (mokinių) pasitikėjimu, jų nenaudoja asmeninės naudos tikslais;
 - 17.6. Atidos ir solidarumo principas – vadovaudamasis atidos ir solidarumo principu, žmogiško solidarumo nuostatomis pedagogas bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kitais mokinio šeimos nariais, kolegomis ir bendruomene siekdamas geros mokinių savijautos, savo empatija ir veiksmais įrodydamas suprantąs mokinio (mokinių) emocinę būseną.

V SKYRIUS

PEDAGOGŲ ETIKOS BENDROSIOS NUOSTATOS

18. Pedagogų etikos nuostatos:
 - 18.1. Pedagogas įsipareigoja:
 - 18.1.1 perteikti tautos ir žmonijos kultūros vertybes jaunajai kartai, gerbti žmogų, jo teises ir pareigas, mokyklą, Valstybę ir jos institucijas, nesitaikstyti su žmogaus teises bei orumą pažeidžiančiu elgesiu;
 - 18.1.2. su mokiniais ir visais kitais atvejais būti pagarbus, mandagus ir korektiškas (nekeliantis balso tono), nestokojantis humoro jausmo;

- 18.1.3. vienodai tarnauti visiems bendruomenės nariams, nepaisydamas tautybės, rasės, negalios, lyties, lytinės orientacijos, amžiaus, socialinės padėties, religinių įsitikinimų ir politinių pažiūrų;
- 18.1.4. siekti tarnybinio ir profesinio pripažinimo sąžiningu darbu, remdamasis visuomenine veikla, taktu, gebėjimu rūpintis mokiniais;
- 18.1.5. saugoti savo reputaciją;
- 18.1.6. grįsti partneryste ir pagarba paremtus tarpusavio santykius, saugoti ne tik savo, bet ir savo kolegų autoritetą, mokinių ar kitų asmenų akivaizdoje nežeminti kolegų;
- 18.1.7. nepervertinti ir nenuvertinti savęs bei kitų bendraudamas ir iškilus konfliktinėms situacijoms;
- 18.1.8. vengti nepagrįstų ir skandalingų tarpusavio konfliktų, kilus nesutarimams, siekti konstruktyviai juos įveikti;
- 18.1.9. vengti nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, nedalyvauti negarbinguose sandoriuose, neslėpti visiems pedagogams skirtos informacijos;
- 18.1.10. suprasti, kad kritika, skiriama bendruomenės narių darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, neturėtų žeminti kritikuojamų asmenų (ji turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, neužgauli, geranoriška);
- 18.1.11. elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai konfliktinėse situacijose, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
- 18.1.12. tausoti ir atsakingai naudoti mokyklos turtą, lėšas;
- 18.1.13. nerinkti informacijos apie asmeninį kolegų gyvenimą, nesusijusios su darbu.
- 18.2. Pedagogas su mokiniais:
 - 18.2.1. remiasi abipuse pagarba;
 - 18.2.2. pasirenka tokius darbo metodus, kurie skatina pozityvius mokinių bruožus, tarpusavio santykius: savarankiškumą, savikontrolę, saviugdą, norą bendradarbiauti ir padėti kitiems;
 - 18.2.3. vertindamas mokinių elgesį ir pasiekimus, siekia stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, nurodyti tobulėjimo galimybes, kelti mokymosi motyvaciją;
 - 18.2.4. siekia objektyvumo ir teisingumo, vertindamas mokinių pasiekimus;
 - 18.2.5. elgiasi diskretiškai, kitiems asmenims neperduoda mokinio jam asmeniškai patikėtos informacijos, išskyrus įstatymų numatytus atvejus;
 - 18.2.6. nepiktinaudžia savo tarnybine padėtimi;
 - 18.2.7. yra tolerantiškas mokinių religiniams įsitikinimams ir politinėms pažiūroms, neprimeta mokiniams savo pažiūrų.
- 18.3. Pedagogo santykiai su administracija:
 - 18.3.1. mokyklos pedagogai ir administracija remiasi žodžio ir įsitikinimų laisvės, tolerancijos, demokratiškumo ir teisingumo principais;
 - 18.3.2. mokykloje puoselėjama bendravimo kultūra, pasireiškianti tarpusavio pagarba, geranoriškumu ir mokėjimu susitarti (intrigos, užsitęsę konfliktai ir pedagogų bendruomenės skilimas trukdo mokyklai atlikti savo tiesiogines funkcijas);
 - 18.3.3. pedagogai negali būti administracijos diskriminuojami, ignoruojami ar persekiojami dėl jų įsitikinimų ar asmeninių simpatijų bei antipatijų. Administracijos santykiai su kiekvienu pedagogu grindžiami lygiateisiškumo principu;
 - 18.3.4. administracija negali reikalauti ar rinkti informacijos apie asmeninį pedagogo gyvenimą, nesusijusį su darbo reikalavimais;
 - 18.3.5. mokyklos vadovo vertinimai ir sprendimai yra pagrįsti realiais pedagogų nuopelnais, faktais ir nešališki (pedagogai, siekiantys aukštesnės kvalifikacinės kategorijos, paremiami nepriklausomai nuo jų asmeniško artimumo ar paklusnumo administracijos vadovui);

18.3.6. pedagogai turi teisę gauti iš administracijos visą informaciją, svarbią mokyklos darbui. Administracija negali nuslėpti ar tendencingai iškreipti informacijos, turinčios įtakos pedagogo karjerai ir darbo kokybei. Pedagogų bendruomenei svarbūs sprendimai mokykloje priimami ir skelbiami remiantis viešumo principais.

18.4. Pedagogas bendraudamas su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais):

18.4.1. konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) sprendžiant vaikų auklėjimo problemas;

18.4.2. santykiai su tėvais (globėjais, rūpintojais) neturi daryti įtakos vaikų asmens bei pasiekimų vertinimui;

18.4.3. santykiams su mokiniais ir vertinimui negali turėti įtakos jų tėvų (globėjų, rūpintojų) parama mokyklai.

18.5. Akademinė ir žodžio laisvė. Pedagogas:

18.5.1. turi teisę naudotis įvairiais informacijos šaltiniais;

18.5.2. atrinkdamas ir perteikdamas informaciją mokiniams, laikosi objektyvumo, tinkamumo ir padorumo principų (informacijos negalima tendencingai iškreipti ar pakeisti jos autorystės);

18.5.3. gali savo nuožiūra pasirinkti ugdomąją veiklą bei kurti naujus ugdymo būdus, jei šie yra tinkami profesiniu požiūriu;

18.5.4. neviešina konfidencialios tarnybinės informacijos, skirtos vidiniams mokyklos reikalams.

VI SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

19. Priimtas Kodeksas skelbiamas mokyklos internetiniame puslapyje.

20. Mokyklos pedagogai įsipareigoja laikytis Kodekso nuostatų.

21. Švietimo įstaigos vadovas privalo užtikrinti pedagogų etikos kodekso reikalavimų laikymąsi.

VII SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS KODEKSO NUOSTATŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

22. Gavus informacijos apie Kodekso nuostatų pažeidimą, mokyklos vadovo paskirta komisija turi išsamiai išanalizuoti situaciją ir siūlyti sprendimus.

23. Komisijos nutarimai priimami balsuojant.

24. Su komisijos sprendimais supažindinami pedagogai, galimai pažeidę Kodekso nuostatas.

25. Už pedagogų etikos pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą, taikytinos moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviešinimas ir pan.).

VIII SKYRIUS KONFLIKTINIŲ SITUACIJŲ SPRENDIMO SEKA

26. Kilus tarpasmeniniam konfliktui tarp pedagogų abi konflikte dalyvaujančios pusės turi teisę kreiptis į mokyklos vadovą.

27. Vadovo paskirta komisija per tris – penkias darbo dienas išanalizuoja konflikto priežastis bei aplinkybes ir priima sprendimą.

28. Su komisijos sprendimu supažindinamos abi konflikte dalyvavusios pusės.

IX SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Laikytis Kodekso reikalavimų – asmeninis pedagogo, siekiančio tinkamai ir kokybiškai atlikti savo pareigas, didinti profesijos prestižą ir pasitikėjimą šalies švietimo sistema, įsipareigojimas ir garbės reikalas, o jų pažeidimas užtraukia atsakomybę, numatytą Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose pedagogų veiklą.
